

Wpływ planowanych zmian w opłatach komorniczych i opodatkowaniu komorników na wyniki kancelarii.

PwC 2016-11-24

Raport niniejszy jest kontynuacją raportu „Wrażliwość dochodowości kancelarii komorniczych na zmiany dotyczące podatku VAT oraz potencjalne zmiany opłat” przygotowanego w czerwcu 2016 roku na zlecenie i we współpracy z Krajową Radą Komorniczą.

Cel analizy oraz opis analizowanych zmian

Charakterystyka wybranych zmian w opłatach, ich charakterze oraz opodatkowaniu czynności komorniczych i dochodów komorników.

Zagadnienie	Stan aktualny	Stan proponowany
Stawki procentowe opłat komorniczych	Stawki 15%, 8%, 5% i 2% w zależności od sposobu egzekucji, przy czym wpłaty gotówkowe objęte są stawką 15%.	Jednolita stawka 10% z wyłączeniem wpłat gotówkowych objętych stawkami 5% i 3% w zależności od terminu wpłaty.
Opłaty komornicze stałe	Efektywne obniżenie najczęściej pobieranych opłat stałych za eksmisję, odebranie ruchomości i spis inwentarza oraz <i>de facto</i> uniemożliwienie pobierania opłaty za poszukiwanie majątku.	
Opłaty minimalne	Obecne stawki minimalne to 340 zł lub 170 zł.	Planowana stawka minimalna to 100 zł.
Charakter opłat komorniczych	Opłaty są w całości przychodem kancelarii komorniczej.	Opłaty są własnością Skarbu Państwa, a kancelaria pobiera od nich degresywną prowizję.
Opodatkowanie VAT	Obecnie komornicy są płatnikami VAT.	Komornicy będą zwolnieni z VAT i nie będą mogli odliczać VAT od kosztów.
Opodatkowanie PIT	Stawka liniowa od działalności gospodarczej.	Stawka progresywna dla całości lub większości dochodów.

Celem niniejszego raportu jest opis wyników analiz, obrazujących próbę oszacowania wpływu zmian w proponowanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości nowych wersjach Ustawy o Kosztach Komorniczych oraz Ustawy o Komornikach Sądowych.

W ramach proponowanych zmian planowane jest, między innymi, znaczące obniżenie i unifikacja procentowych stawek opłat egzekucyjnych oraz opłat minimalnych, znaczące zmniejszenie opłat stałych, potraktowanie opłat egzekucyjnych jako własności Skarbu Państwa, od której komornicy pobieraliby jedynie degresywne (spadające wraz z przychodami kancelarii) opłaty prowizyjne.

Planuje się także wyłączenie części dochodów komorniczych z możliwości objęcia ich liniową stawką opodatkowania Podatkiem Dochodowym od osób fizycznych (PIT), a także zwolnienie działalności komorniczej w opodatkowania podatkiem od towarów i usług (VAT).

Tabela 1 przedstawia zakres zmian których skutki zostały wzięte pod uwagę w dalszej analizie.

Poniżej przedstawiamy skutki zmian dla przeciętnej kancelarii komorniczej w kraju, a także dla grup kancelarii wydzielonych za względu na położenie geograficzne oraz roczną liczbę spraw w roku 2015.

Analiza została oparta o rzeczywiste dane finansowe z 67 losowo wybranych kancelarii z całej polski za okres pierwszego kwartału 2016 roku w grupach wyróżnionych ze względu na wielkość kancelarii (liczbę spraw) i położenie geograficzne.

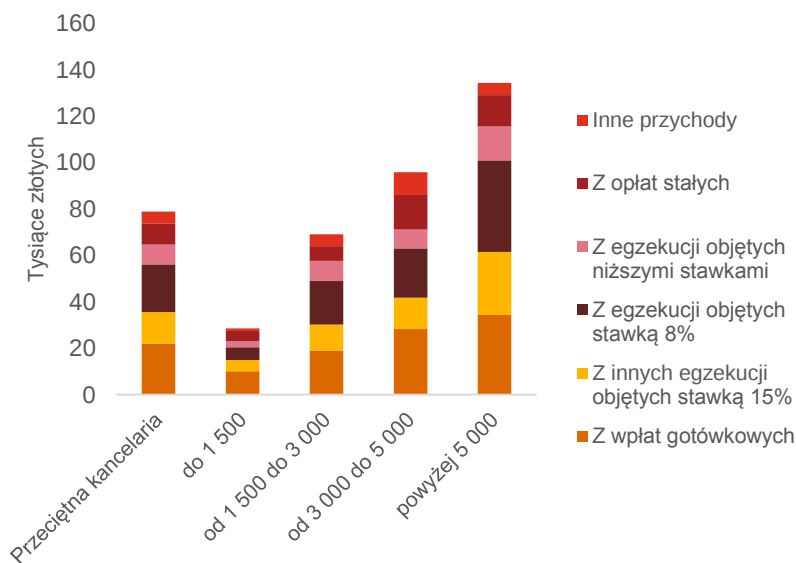
Struktura przychodów kancelarii komorniczych wg wielkości kancelarii

Według projektowanych przepisów, w największym stopniu ograniczone zostaną dwie kategorie przychodów kancelarii komorniczych:

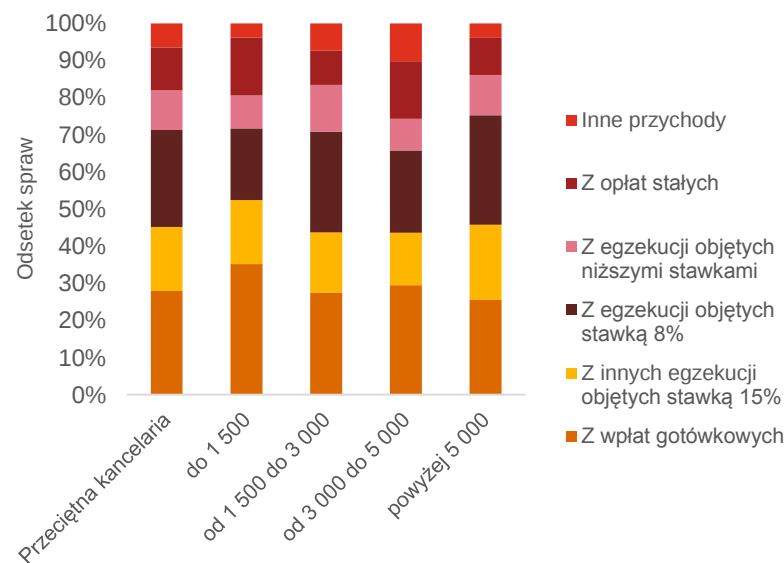
- stawka za wpłaty gotówkowe spadnie z 15% do 5% lub 3%, w zależności od terminu wpłaty;
- opłaty stałe za poszukiwanie majątku ulegną praktycznej eliminacji.

Udział tych opłat w strukturze przychodów kancelarii komorniczych jest relatywnie duży. Dla badanych kancelarii wynosi on łącznie średnio 40% - z czego 28% przypada na wpłaty gotówkowe, a 12% na opłaty stałe. Dodatkowo, struktura przychodów kancelarii nie jest jednorodna ze względu na wielkość kancelarii. W kancelariach najmniejszych nieco wyższy niż przeciętnie jest udział dochodów z wpłat gotówkowych. Kancelarie najmniejsze, a także największe, czerpią też relatywnie duży udział przychodów z opłat stałych. Różnice są jeszcze większe pomiędzy poszczególnymi kancelariami, co będzie miało istotny wpływ na konsekwencje planowanych zmian dla rynku.

Średnie miesięczne przychody kancelarii w I Q 2016 roku według ilości rozpatrywanych spraw w roku 2015

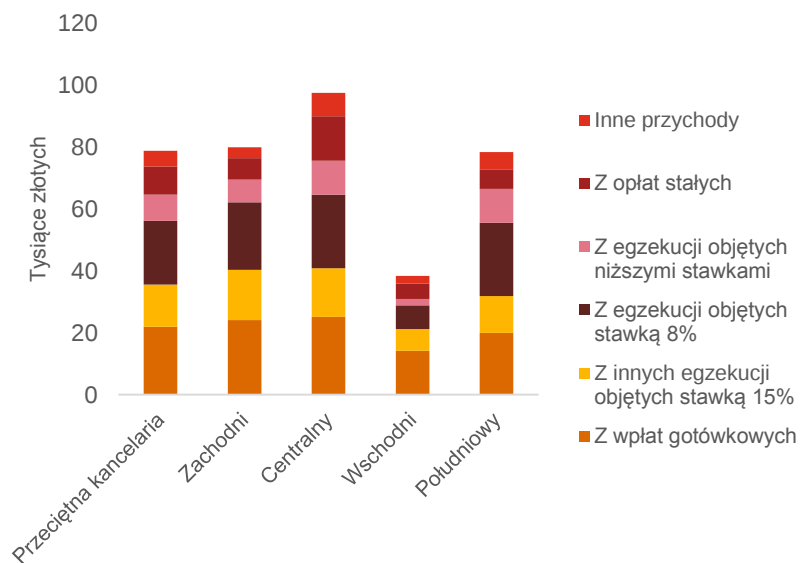
Struktura miesięcznych przychodów kancelarii w I Q 2016 roku według ilości rozpatrywanych spraw w roku 2015

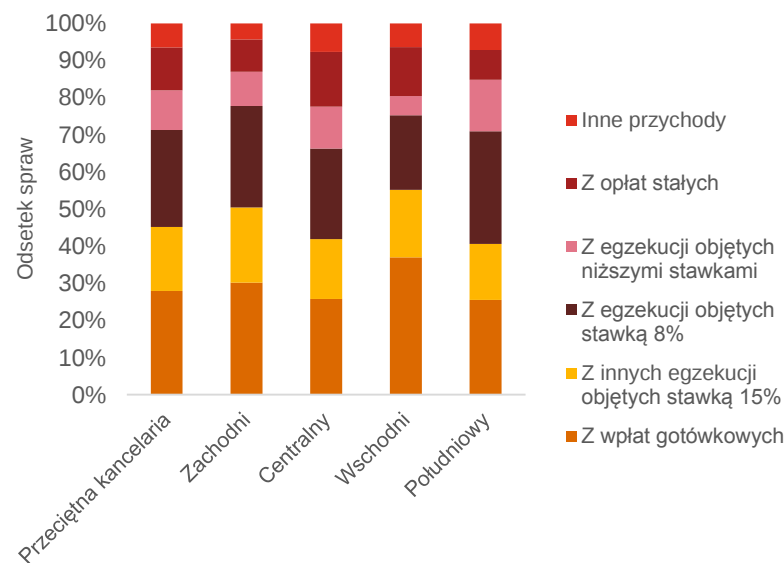
Struktura przychodów kancelarii komorniczych wg regionu działania

Podobne różnice występują w przeciętnej strukturze kancelarii ze względu na region działania. Badane przez nas kancelarie, działające w regionie wschodnim, mają zdecydowanie większy niż przeciętny udział przychodów z opłat pochodzących z wpłat gotówkowych. Wyższym niż przeciętnie udziałem przychodów z tego typu egzekucji charakteryzują się także kancelarie z Polski zachodniej.

Średnie miesięczne przychody kancelarii w I Q 2016 roku według regionu działania

Struktura przychodów kancelarii w I Q 2016 roku według regionu działania

Spadek sumy opłat komorniczych oraz przychodów dla przeciętnej kancelarii po wprowadzeniu zmian

Negatywny wpływ proponowanych zmian na przychody kancelarii komorniczych, jako skutek planowanych zmian w opłatach komorniczych, można „rozłożyć” na dwa etapy.

Pierwszy etap to ograniczenie samej wartości opłat komorniczych na skutek zmiany stawek. Te zmiany oznaczają dla przeciętnej kancelarii spadek przychodów o 19%.

Opłaty komornicze pobierane przez kancelarie, po dokonanych zmianach, będą miały też inną strukturę niż opłaty pobierane obecnie.

Istotnej redukcji ulegną opłaty pobierane od wpłat gotówkowych, dla których średnia stawka spadnie z 15% do około 4%, oraz opłaty stałe. W przypadku tych pierwszych, spadek wyniesie 72%, a w przypadku drugich 90%, (patrz brązowe i ciemne części wykresu obok). To te zmiany decydują o silnym, negatywnym wpływie planowanych zmian na sumę opłat komorniczych. Wpływ ten będzie tym większy, im większy jest udział tego typu opłat w strukturze przychodów poszczególnych kancelarii.

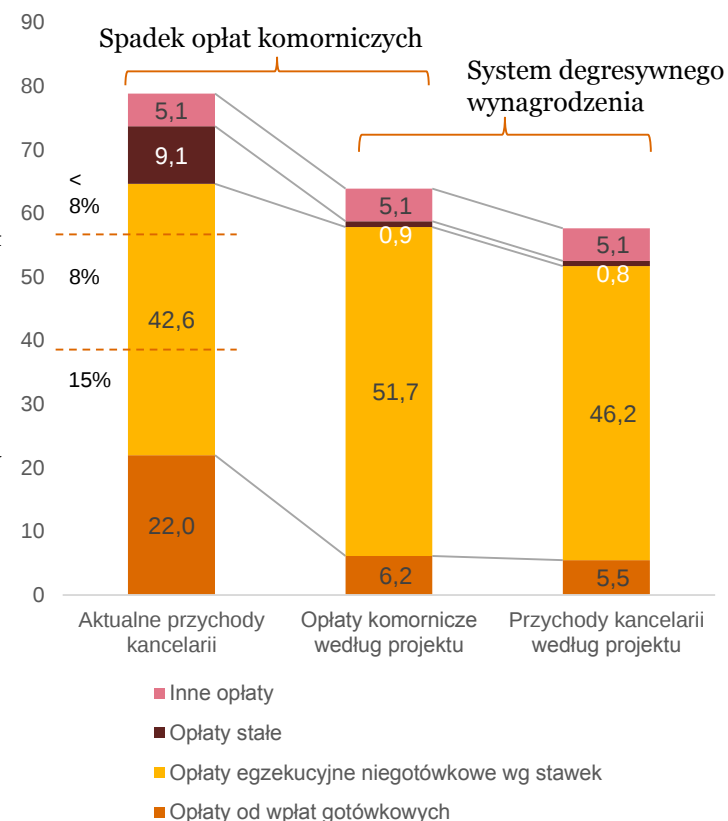
Opłaty pobierane według różnych stawek, z wyłączeniem opłat od wpłat gotówkowych, zostaną zastąpione opłatą pobieraną według jednej 10% stawki, (patrz pomarańczowa część wykresu obok) Na te opłaty składa się zarówno reszta (poza opłatami od wpłat gotówkowych) opłat pobieranych według stawki 15%, jak i stawek 8% oraz niższych. Ponieważ średnia efektywna stawka dla tej części opłat wynosi w tej chwili około 8%, to na skutek zmiany ta część przychodów przeciętnej kancelarii wzrośnie o 21%. W przypadku przeciętnej kancelarii, nie będzie to jednak w stanie zrównoważyć spadku przychodów wynikającego z redukcji stawek od wpłat gotówkowych i opłat stałych.

Przychody kancelarii zostaną **dotatkowo obniżone** przez uznanie opłat stosunkowych za dochód Skarbu Państwa i **wprowadzenie degresywnego wynagrodzenia prowizyjnego**, które stanowić będzie przychód kancelarii.

Ten etap redukcji przychodów w przypadku przeciętnej kancelarii wyniesie dodatkowo 10%.

W sumie, przychody przeciętnej kancelarii komorniczej zostaną na skutek planowanych zmian obniżone o 27%.

Wielkość i struktura aktualnych przychodów przeciętnej kancelarii komorniczej w zestawieniu z szacowaną wielkością i strukturą przychodów, zgodnie z projektowanymi zmianami (tys. złotych miesięcznie)

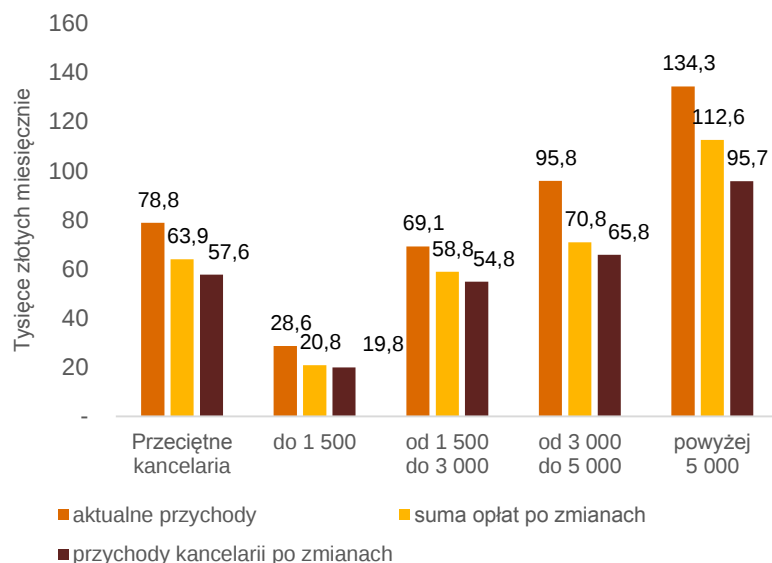
Spadek sumy opłat komorniczych oraz przychodów w zależności od wielkości kancelarii oraz regionu

Tak, jak już zostało wspomniane wcześniej, redukcja przychodów kancelarii na skutek wprowadzonych zmian nie będzie jednorodna.

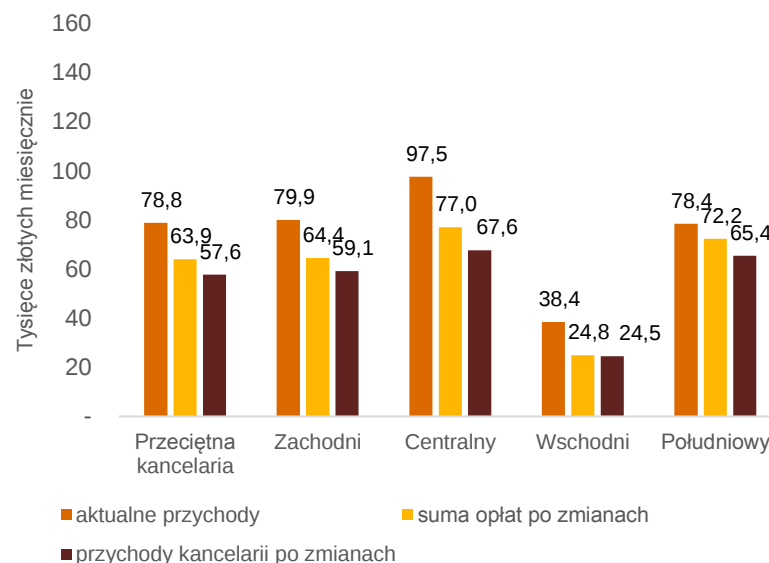
Zmiana opłat w największym stopniu dotknie kancelarie najmniejsze oraz te, które w roku 2015 prowadziły od 3 do 5 tysięcy spraw. Spadek ich przychodów z tej przyczyny wyniesie odpowiednio 27% i 26%. System prowizyjny z oczywistych względów najbardziej dotknie kancelarie największe, które tylko z tego powodu stracą 15% przychodów. W sumie, spadek przychodów dla kancelarii najmniejszych i tych prowadzących w roku 2015 od 3 do 5 tysięcy spraw będzie podobny i wyniesie 31%. Najmniej (21%) stracą kancelarie prowadzące w roku 2015 od 1500 do 3000 tysięcy spraw.

Wyniki uzyskane ze względu na region działania są bardziej zróżnicowane. Zdecydowanie najwięcej na skutek wprowadzenia nowych przepisów stracą kancelarie w Polsce wschodniej – ich przychody spadną o 36%. Najmniej poszkodowane będą kancelarie w regionie południowym, dla których średni spadek przychodów wyniesie 17%.

Spadek przeciętnej sumy opłat komorniczych oraz przychodów kancelarii w zależności od wielkości (liczby spraw w roku 2015)

Spadek przeciętnej sumy opłat komorniczych oraz przychodów kancelarii w zależności od regionu

Rozkład spadku przychodu dla poszczególnych kancelarii

Tak jak już pisaliśmy wcześniej i jak zostało uwidocznione na wykresach dotyczących zmian średnich przychodów kancelarii na skutek potencjalnego wprowadzenia planowanych zmian, rozkład spadku przychodu nie jest jednolity.

W celu wyraźniejszego pokazania tej niejednorodności przygotowaliśmy wykres (histogram) przedstawiający analizę procentowych zmian przychodów, które będą skutkiem ewentualnego wprowadzenia planowanych zmian dla wszystkich 67 kancelarii biorących udział w naszym badaniu.

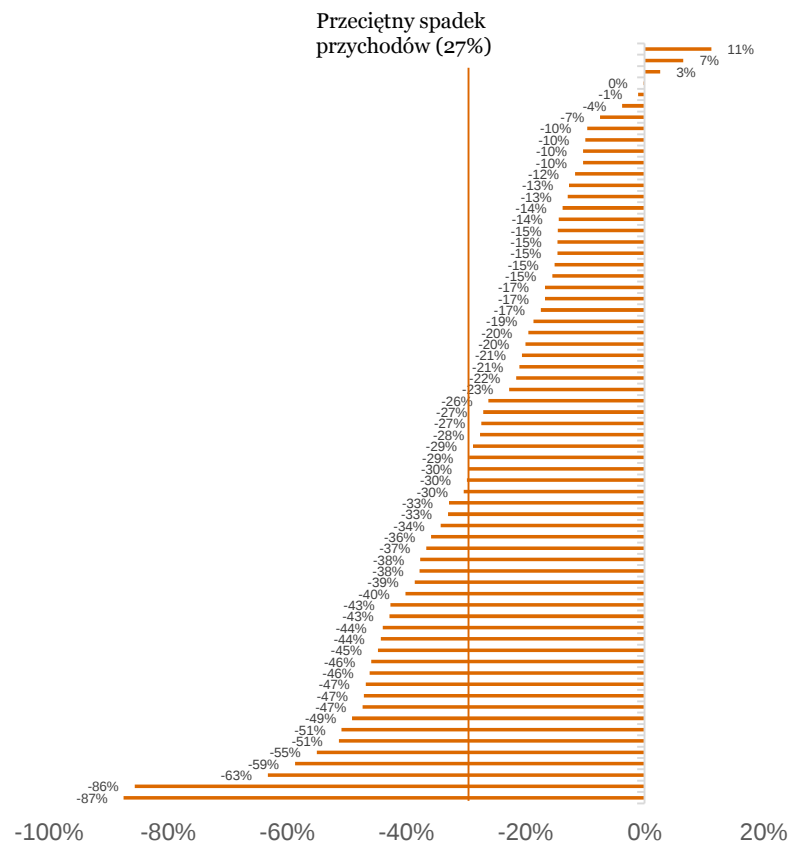
Rozpiętość szacowanych przez nas strat dla poszczególnych kancelarii jest bardzo duża. Pomimo tego, iż przeciętne analizowane kancelarie tracą około 27% przychodów, to wyniki te rozciągają się od wzrostu o 11% do spadku o 87%.

Tylko 4 z 67 badanych przez nas kancelarii nie utracą przychodów na skutek planowanych zmian w opłatach i ich charakterze. Z drugiej strony, dla 7 kancelarii oczekiwany spadek przychodów wyniesie więcej niż 50%

Przy tak dużym zróżnicowaniu, wszelkie wnioski bazujące na analizach agregujących rezultaty dla większych zbiorowości, czy to całości próby, czy dla analizowanych wcześniej podgrup, muszą być formułowane z wielką ostrożnością.

Oznacza to, iż wszelkie rozważane zmiany regulacyjne powinny być stopniowe, a ich wpływ na rynek powinien być na bieżąco analizowany i monitorowany.

Procentowa zmiana przychodów na skutek wprowadzonych zmian dla wszystkich (każdej z osobna) badanych kancelarii.

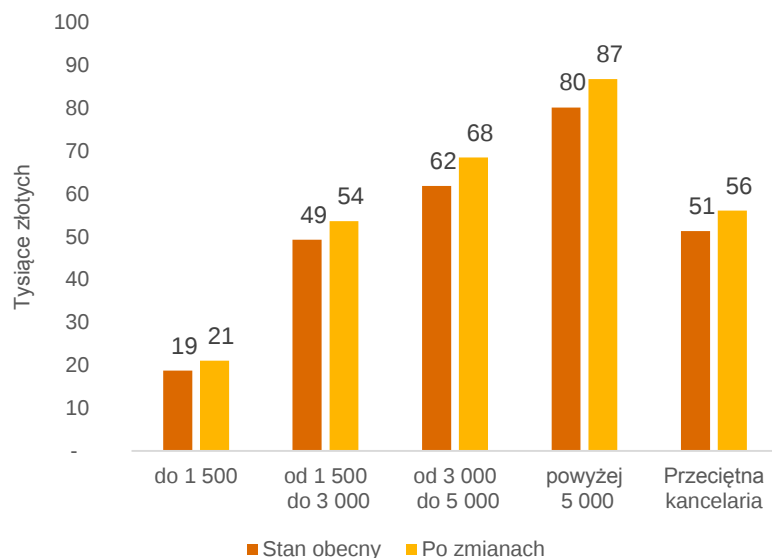
Wpływ zmian na koszty przeciętnej kancelarii, kancelarii według wielkości oraz według regionów

W przeciwieństwie do wielkości przychodów, planowane zmiany nie będą miały istotnego znaczenia dla kosztów prowadzenia działalności przez kancelarie. Zmiana (wzrost) kosztów będzie spowodowana przede wszystkim planowanym ponownym zwolnieniem czynności komorniczych z podatku VAT, co oznacza, że koszty podlegające temu podatkowi wzrosną o wartość podatku.

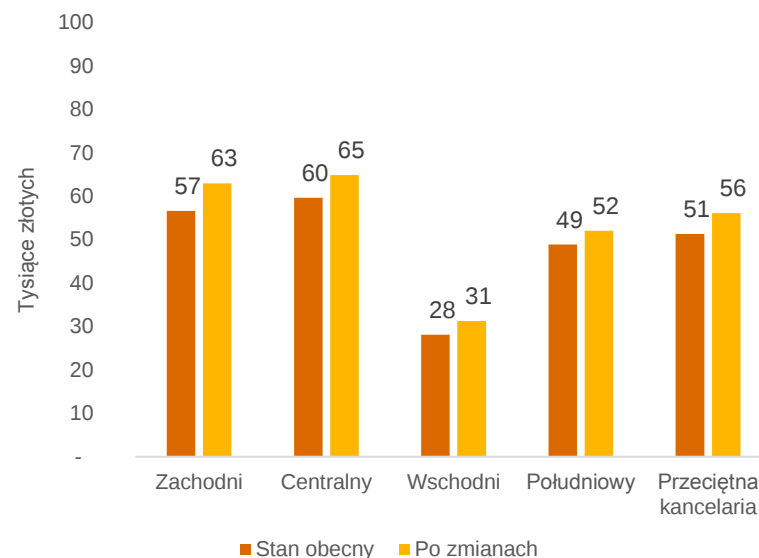
Koszty miesięczne przeciętnej kancelarii wzrosną z 51 tysięcy złotych miesięcznie do 56 tysięcy złotych miesięcznie, czyli o 10%. Wzrost ten różni się nieco pomiędzy kancelariami, a różnice te wynikają z odsetka kosztów podlegających odliczeniu podatku VAT – czym większy udział tych kosztów w całości kosztów kancelarii, tym większy wzrost na skutek zwolnienia.

Nie skutkuje to jednak poważnymi różnicami w badanych grupach. Wzrosty wahają się od 7% dla kancelarii w regionie południowym, do 12% w przypadku najmniejszych kancelarii.

Koszty kancelarii komorniczych obecnie i po wprowadzeniu planowanych zmian wg wielkość (liczby spraw w 2015 roku)

Koszty kancelarii komorniczych obecnie i po wprowadzeniu planowanych zmian wg regionu działania

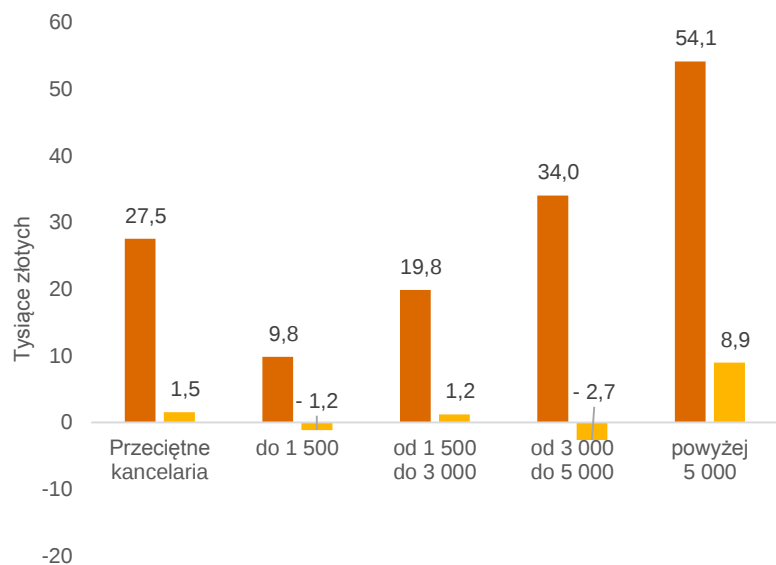
Wpływ zmian na wynik brutto kancelarii według regionów i wielkości

Znacząca redukcja przychodów kancelarii komorniczych, będąca skutkiem proponowanych zmian oraz nieznaczny wzrost kosztów związany z ponownym zwolnieniem czynności komorniczych z opodatkowania VAT oznacza bardzo istotne reperkusje dla przeciętnego miesięcznego wyniku finansowego brutto kancelarii (definiowanego jako różnica pomiędzy przeciętnymi miesięcznymi przychodami oraz kosztami).

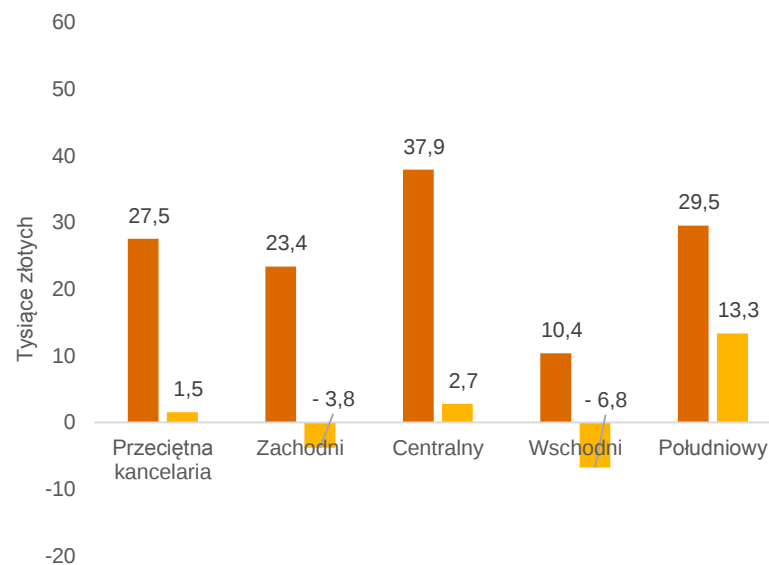
Wynik finansowy brutto przeciętnej kancelarii spadnie z 27,5 tys. złotych miesięcznie do 1,5 tysiąca złotych. Dla znacznej liczby kancelarii oznacza to, iż będą one notowały straty. Największe przeciętne straty odnotują kancelarie położone w Polsce wschodniej (średnio -6,8 tys. złotych). Negatywny przeciętny wynik finansowy odnotują również kancelarie w Polsce zachodniej (-3,8 tys. złotych), a także kancelarie najmniejsze (-1,2 tys. złotych) oraz te, które w roku 2015 prowadziły od 3000 do 5000 spraw.

Zgodnie z otrzymanymi przez nas wynikami, 32 na 67 badanych przez nas kancelarii, w wyniku proponowanych zmian, będzie ponosić straty.

Wynik finansowy brutto kancelarii komorniczych obecnie i po wprowadzeniu planowanych zmian wg wielkość (liczby spraw w 2015 roku)

Wynik finansowy brutto kancelarii komorniczych obecnie i po wprowadzeniu planowanych zmian wg regionu działania.

Scenariusze ograniczenia liczby spraw przypadających na kancelarię oraz opodatkowania dochodów

Do tej pory w naszej analizie skupialiśmy się zmianie przychodów oraz kosztów kancelarii komorniczych wynikającej z planowanych zmian w poziomie i charakterze opłat, będących głównymi źródłami dochodów kancelarii, oraz ich ponownego zwolnienia z podatku VAT. Pokazaliśmy istotne, negatywne konsekwencje tych zmian w zakresie dochodowości kancelarii, które mogą skutkować zakończeniem działalności przez wiele z nich.

Poniżej prezentujemy skutki tych zmian odnośnie do dochodów netto komorników, w czterech scenariuszach różniących się od siebie sposobem opodatkowania dochodów komorników podatkiem PIT oraz występowaniem lub nie kolejnego ograniczenia w funkcjonowaniu kancelarii polegającego na ograniczeniu liczby przyjmowanych spraw do 5000 tysięcy rocznie.

Poniżej opisujemy przyjęte scenariusze:

Stan obecny – Kancelarie odliczają VAT od kosztów, natomiast doliczają go do opłat egzekucyjnych (w raporcie czerwcowym był to scenariusz 1). Wyniki netto (dochód netto komornika) otrzymujemy zakładając opłacanie przez komorników składek na ubezpieczenia społeczne oraz opodatkowanie wg stawki liniowej PIT.

Scenariusz 1 – PIT naliczany od całości dochodów wyłącznie według skali (przychody minus koszty działalności oraz składki ZUS).

Scenariusz 2 – Dochód opodatkowany PIT według skali to tylko prowizja od opłat stosunkowych i opłat stałych po zmianie stawek, pomniejszony o odpowiednie składki oraz koszty działalności komorniczej. Dochód z pozostałych przychodów, pomniejszony o składkę ZUS jest opodatkowany stawką liniową.

Scenariusz 3 – PIT naliczany od całości dochodów wyłącznie według skali (przychody minus koszty działalności oraz składki ZUS). Uwzględniamy zmniejszenie skali działalności kancelarii, które po przeliczeniu mogą przekraczać 5000 spraw.

Scenariusz 4 – Dochód opodatkowany PIT według skali to tylko prowizja od opłat stosunkowych i opłat stałych po zmianie stawek, pomniejszony o odpowiednie składki oraz koszty działalności komorniczej. Dochód z pozostałych przychodów, pomniejszony o składkę ZUS, jest opodatkowany stawką liniową. Zmniejszenie skali działalności kancelarii, które po przeliczeniu mogą przekraczać 5000 spraw.

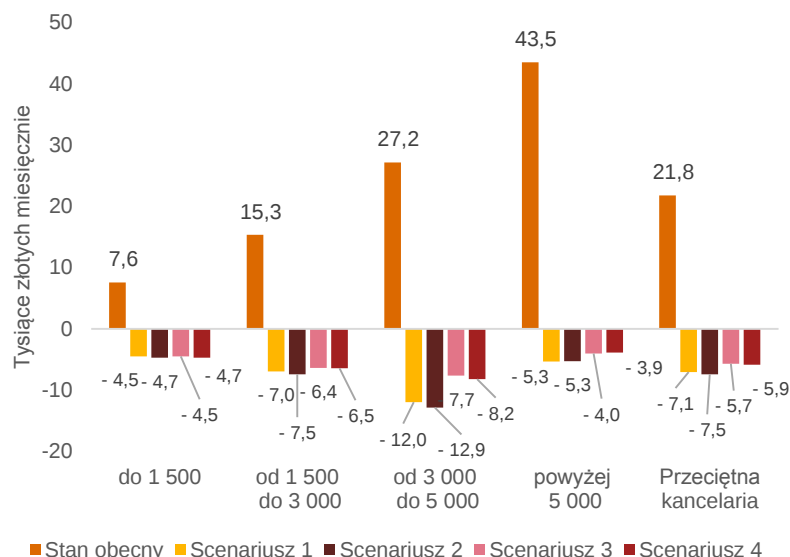
Dochody netto komornika według scenariuszy opodatkowania w zależności od wielkości kancelarii i regionu działania

Na skutek planowanych zmian w opłatach komorniczych, opodatkowaniu VAT oraz opodatkowaniu dochodów komorników, wykonywanie zawodu komornika zacznie przeciętnie przynosić straty. Dochód netto przeciętnego komornika, wynoszący obecnie 21,8 tysięcy miesięcznie, spadnie, aż do osiągnięcia straty netto na poziomie od -5,7 tys. złotych miesięcznie do -7,5 tys. złotych miesięcznie, w zależności od scenariusza opodatkowania i ograniczenia działalności kancelarii.

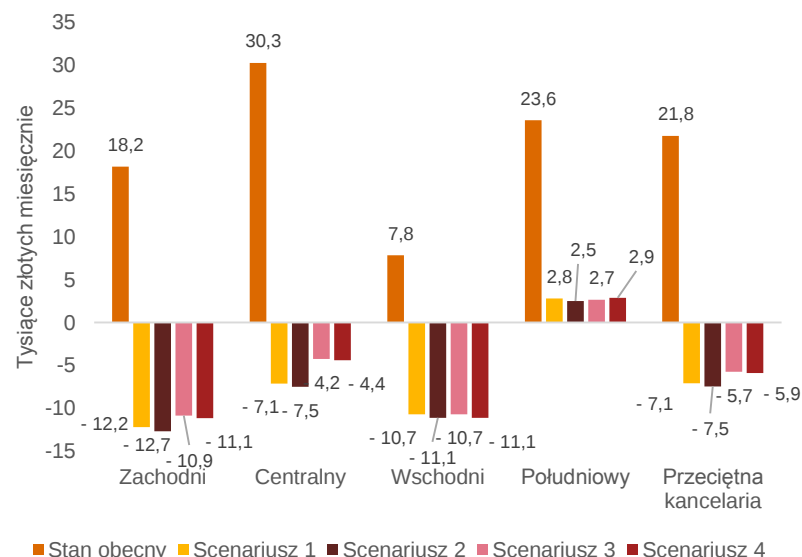
Komornicy będą ponosić straty niezależnie od wielkości kancelarii, które prowadzą, przy czym największe straty będą ponosić komornicy prowadzący kancelarie, które w roku 2015 prowadziły od 3000 do 5000 spraw. Przeciętnie nie będą ponosić strat jedynie ci komornicy, którzy prowadzą swoje kancelarie w południowym regionie Polski. Ich dochody spadną jednak do 2,5 – 2,9 tysiąca miesięcznie, w zależności od scenariusza opodatkowania i ograniczenia skali działania kancelarii.

W przypadku wprowadzonych zmian, ograniczenia skali działania (scenariusze 3 i 4) będzie prowadzić do ograniczenia strat. Wynika to z faktu, iż przeciętnie komornicy będą osiągać negatywny wynik finansowy netto na każdej sprawie.

Dochody netto komorników obecnie i po wprowadzeniu planowanych zmian wg wielkości kancelarii (liczby spraw w 2015 roku)

Dochody netto komorników obecnie i po wprowadzeniu planowanych zmian wg regionu prowadzenia działalności (liczby spraw w 2015 roku)

Wątpliwości systemowe

- Projekt ustawy o komornikach sądowych zawiera liczne wady budzące szereg wątpliwości natury interpretacyjnej co do przyszłego kształtu działalności komorniczej, a także praw i obowiązków komorniczych.
- W szczególności projekt ustawy nie określa w sposób jasny statusu prawnego komorników, co w konsekwencji wpływa na niejasny status komorników w zakresie podatku dochodowego, podatku od towarów i usług, a także w zakresie ubezpieczeń społecznych i powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego, a także innych praw i obowiązków komorników.
- Z jednej strony autor projektu podkreśla, iż komornik jest funkcjonariuszem publicznym, który winien mieć ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej (art. 5 ust. 2 i 3, art. 186 ust. 2) i który pozostaje w swoistym stosunku pracy ze Skarbem Państwa (art. 97 ust. 2, 96 ust. 6, art. 38 ust. 5), z drugiej strony proponuje rozwiązania sugerujące, iż komornik prowadzi samodzielną działalność w ramach indywidualnej kancelarii komorniczej (art. 7 ust. 1) i w zakresie tym do komornika stosuje się przepisy o podatku dochodowym od osób fizycznych, o ubezpieczeniach społecznych oraz o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym, dotyczące osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą (art. 44 wersja pierwotna), w obecnej wersji przepis ograniczony jest do składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne dotyczących osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą, co dalej budzi wątpliwości natury prawnej.
- Powyższe propozycje zapisów w projekcie sugerują, iż komornicy pozostają równocześnie w dwóch reżimach w zakresie zarówno prawa podatkowego, jak i ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych z tytułu wykonywania działalności komorniczej (art. 42 ust. 4, art. 44, art. 97 ust. 6)
- Kwestia statusu prawnego komorników ma również istotne znaczenie w zakresie obowiązków wynikających z ustawy o podatku od towarów i usług, która obecnie jest przedmiotem rozstrzygnięć zarówno NSA, jak i SN. Zaproponowane w projekcie zwolnienie komorników z podatku od towarów i usług (art. 97 ust. 6), bez jasnego określenia statusu prawnego komorników, może w praktyce okazać się nieskuteczne, biorąc pod uwagę regulacje unijne w zakresie VAT oraz liczne orzeczenia TSUE w tym zakresie.
- Kwestia statusu prawnego ma również znaczenie z perspektywy innych praw i obowiązków komorników, a w szczególności dotyczy to obowiązków związanych z zatrudnianiem na umowę o pracę zarówno asesorów komorniczych, jak i aplikantów komorniczych.

Podsumowanie

Przedstawione wyniki analizy skupiają się na pokazaniu wpływu planowanych ograniczeń w opłatach komorniczych oraz ewentualnego przywrócenia zwolnienia z podatku VAT na przychody i koszty kancelarii komorniczych.

Pokazujemy, w jaki sposób przychody kancelarii zostaną ograniczone na skutek obniżenia stawek opłat stosunkowych i zmian w opłatach stałych, w tym przede wszystkim stawek za wpłaty gotówkowe oraz praktycznej likwidacji podstawy prawnej do pobierania opłat stałych za odnalezienie majątku. Następnie, pokazujemy skalę dodatkowego zmniejszenia przychodu na skutek planowanego objęcia komorników systemem wynagrodzenia prowizyjnego.

Według wyników naszych analiz, przychody przeciętnej kancelarii komorniczej spadną na skutek tych zmian o 27%. Zmiany te jednak będą bardzo zróżnicowane i w przypadku niektórych kancelarii, dla których opłaty stałe oraz/lub opłaty stosunkowe od wpłat gotówkowych stanowią istotną część przychodów, mogą sięgać nawet ponad 80%.

Jednocześnie, na skutek braku możliwości odliczenia podatku VAT od niektórych kosztów, kancelarie odnotują wzrost kosztów działalności przeciętnie o 10%.

Na skutek tych zmian, już na poziomie przeciętnych wyników brutto, około połowa kancelarii będzie ponosić straty, a przeciętny miesięczny wynik brutto spadnie z 27,5 tysięcy do 1,5 tysiąca złotych miesięcznie.

Jeszcze gorzej prezentuje się oczekiwana dochodowość netto wykonywania zawodu komornika po wprowadzeniu planowanych zmian. W zależności od sposobu opodatkowania oraz od tego, czy liczba prowadzonych spraw zostanie ograniczona do 5000 tysięcy rocznie, dochody netto komorników spadną przeciętnie z 21,8 tysięcy złotych miesięcznie do minus 5,9-7,5 tysięcy złotych miesięcznie.

Oznacza to, iż istnieje poważne zagrożenie zamknięcia znacznej liczby kancelarii komorniczych w przypadku wprowadzenia planowanych zmian w opłatach komorniczych, niezależnie od sposobu opodatkowania dochodów samych komorników. Na podstawie otrzymanych wyników można szacować, iż problemy z utrzymaniem będzie miała ponad połowa kancelarii

Jednocześnie należy zwrócić uwagę, iż projekt ustawy o komornikach sądowych zawiera liczne wady budzące szereg wątpliwości natury interpretacyjnej co do przyszłego kształtu działalności komorniczej, a także praw i obowiązków komorniczych. Wątpliwości te dotyczą przede wszystkim statusu prawnego komorników, co w konsekwencji wpływa na niejasny status komorników w zakresie podatku dochodowego, podatku od towarów i usług, a także w zakresie ubezpieczeń społecznych i powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego, a także innych praw i obowiązków komorników.

Uwagi końcowe

Opracowanie Raportu

PwC Polska sp. z o.o.

Raport przygotowany we współpracy z:

Krajową Radą Komorniczą

Data wydania: 24 listopada 2016

Niniejszy Raport został przygotowany przez PwC Polska sp. z o.o. („PwC”). Praca nad dokumentem trwała od października do listopada 2016 r. i polegała na przeprowadzeniu niezależnych badań przedmiotowego rynku. Aby zapewnić niezależność i obiektywizm Raportu, PwC prowadziła prace niezależnie. Strony trzecie nie miały możliwości ingerencji w treść Raportu.

Dokument przedstawiony przez PwC jest oparty o informacje uzyskane od wybranych w drodze losowania kancelarii komorniczych, które zgodziły się udostępnić swoje dane oraz przekazać niezbędne do wykonania badania dokumenty w okresie maj-czerwiec 2016, na potrzeby wcześniejszego opracowania, którego ten raport jest kontynuacją. PwC nie weryfikowała prawdziwości informacji dostarczanych lub opisanych przez kancelarie. W związku z powyższym, PwC nie odpowiada za nie i nie udziela gwarancji dotyczących kompletności i dokładności niniejszego Raportu.

PwC nie świadczyła dodatkowych usług po 24 listopada 2016r., tj. po dacie dostarczenia produktów końcowych projektu. Raport nie uwzględnia efektów zdarzeń i okoliczności, które miały miejsce oraz informacji, które pojawiły się po tej dacie, tj. po terminie dostarczenia produktów końcowych prac. PwC nie odpowiada za wpływ ww. efektów zdarzeń, okoliczności oraz informacji na wynik końcowy Raportu.

Zwracamy uwagę na zawarte w Raporcie istotne komentarze dotyczące zakresu prac PwC, celu, w jakim Raport został sporządzony i będzie używany oraz założeń i ograniczeń w dostępie do informacji, na których opieraliśmy nasz Raport. Niezależnie od podstawy działania – czy to kontraktowej, czy deliktowej – w ramach obowiązującego prawa PwC nie ponosi żadnej odpowiedzialności za czyny i konsekwencje ponoszone przez osoby trzecie ani żadne decyzje podjęte lub nie na podstawie niniejszego Raportu.